

Betonelemgyártás nagyban

Nyolcszáz járdalap naponta — Födémálca hetven forint helyett huszonötért

A formázóasztalról sorra a szárítótérre kerülnek a járdalapok, s pár nap múltán készek a szállításra. Az elfuvarozást is a tsz bonyolítja le

Évente jelentős tervezett beruházás marad el a szegedi járásban is, vagy szenved hosszas késést, mert kevés a különféle betonelem. Az újszentiváni Új Élet Tsz gazdái ezért gyorsan tető alá hozták saját betonelem-

gyártó üzemüket. Jó minőségű gyártmányaik között „slágerként” szerepel a járdalap, melyből első tételben több mint hatezer darabot adtak el a TÚZÉP-nek. Egy-egy lapért 16 forint 80 fillért kap a tsz.

Raktáron van már nagyobb mennyiségű áthidaló betonelem is, melyeket különféle épületek ablakainak, ajtónyílásainak kialakításánál használnak.

A közelmúltban — egyelőre saját használatra — megkezdtek a födémálca gyártását is. Eddig ezeket a mennyeztetbe való betonelemeket 70 forintért kapta a tsz, ha építkezett. Saját üzemükben azonban körülbelül 25 forint önköltségi áron állítják elő. Tervük szerint hamarosan megkezdik majd a kútgyűrűk és a szőlőtámberevendések gyártását is.

Állandóan növekszik a termelés. Például, amint Balla Pál tsz-elnök elmondta — járdalapokból, 1. a folyamatos a cementellátás, naponta 800 darabot is elkészítenek. A gazdák leleményességére jellemző, hogy olcsó pénzért megvásároltak egy kb. 4 kilométer hosszúságú elhagyott vasúti töltést, melynek anyaga számítások szerint 4 évre fedezi az üzem különféle kavicsszükségletét. Ezzel nagyszámú szállítási költséget takarítanak meg. A folyamatos gyártáshoz ilyen körülmények között csupán a cementet kell vásárolni, mert a téglát is saját gyárukban állítják elő. A cement szállítására viszont a TÚZÉP vállalt garanciát, cserébe a „cukorként” kérésű kész gyártmányokért.

Pedig jó szakirányítás mellett ez az ágazat is meghálálja a fáradságot.

Bizonyítja ezt a pusztaszeri Kossuth Termelőszövetkezet példája is, ahol a következő években mintegy 36—40 ezerre szándékoznak felemelni a pecsenyekacsák számát. Idei szállítmányuk összesen 16—18 ezer darab között lesz.

Némi visszaesés tapasztalható járásunk területén a tojásfelvásárlásban is, bár az év első hat hónapjában közel 10 millió tojást vettek át a földművelőszövetkezetek, az éves terv 70,2 százalékát. Mégsem lehetünk elégedettek, mert ez a mennyiség 15 százalékkal kevesebb annál, amennyit a múlt év első felében szállítottak a tsz-ek és háztáji gazdaságok.

Ezekben a napokban folyik az ideai kenyérgabonatermés végleges számbavétele is.

Búzából és rozsból augusztus 22-ig 750 vagonnyit adtak el a gazdaságok az államnak.

A mostani kenyérgabonafelvásárlás mértéke szintén alatta marad az egy évvel ezelőttinek. Ennek egyik oka, hogy a téli-tavaszi belvízkárokat miatt mintegy másfél ezer hold vetést a szegedi járásban is ki kellett szántani, másrészt a learatott területeken is számos helyen kisebb lett a termés a tervezettnél. Megfigyelhető azonban, hogy ahol tavaly ősszel idejében elvetettek, a műtrágyát sem spórolták el a gabonaféléktől, a termés kielégítőnek mondható.

A pusztaszeri Petőfi Tsz 1740 mázsa kenyérgabonát adott át az idén is, 90 mázával többet a tervezettnél.

Hasonlóképp teljesítették kenyérgabonatermelésüket a dorozsmai József Attila és a balástyai Egyetértés tsz-ek is. Ezzel bizonyították: érzik felelősségüket az ország kenyéréért azért, hogy hazai termésből biztosíthassuk szükségleteinket. Példáik azt is bizonyítják: még mindig nem tudunk kellő rangot teremteni a kenyérgabona-termelésnek. Jóllehet államunk a felvásárlási árak rendezésének és újabb kedvezmények biztosításával ebben az ügyben már megtette a magáét.

A tarlóburgonya helyzete a szegedi tájban

A szegedi járási tanács és a Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet Mérnöktovábbképző Tanfolyamának szervezésében az elmúlt napokban határszemplével egybekötött tapasztalatcserén tanulmányoztuk a tarlóburgonya-termesztés jelenlegi helyzetét a szegedi járásban. A bordányi Munkásör, a forráskúti Haladás és a balástyai Móra Ferenc tsz-ek üzemi tarlóburgonya vetéseit tekintettük meg. Ezt követően szűkebb körben bejártuk a szegedi járás többi községeit is, és a látottak alapján az alábbi tanulságokat vonhatjuk le:

A burgonyák egészségi állapota

A kedvezőtlen időjárás ellenére is a tarlóburgonyák egészségi állapota kifogástalan. Tavaly — 1965-ben — fitoftórás esztendő volt. Arra számítottunk, hogy a fertőzés nyomai az idén is jelentkeznek. Megelégedéssel állapítottuk meg, hogy ennek ez idő szerint még nyoma sem látható. Számítani kell azonban arra, hogy a tarlóburgonyák elvirágzása után megjelenik ez a károsító gomba, amely feltétlenül terméscsökkenést idéz elő. Különösen várható ez a Kisvárdai rózsafajtán. Ellene vagy bordólével, vagy pedig Ortocidddal védekezhetünk.

Egy kataszteri holdhoz 300 liter vízben oldjunk fel 1,2 kilogramm Ortocidot. A folyadék kipermetezéséhez legjobb az RS—09. eszközhor-do-ó traktor.

A burgonya leromlását előidéző vírus okozta megbetegedéseket, amik ebben az időben már a burgonya lombzatán itt-ott fellelhetők, ugyancsak nem találunk. Ez biztosíték arra, hogy tarlóburgonyából az átlagosnál nagyobb termésre számíthatunk.

A tarlóburgonya és a fajtakérdés

Évtizedekkel ezelőtt, amikor a tarlóburgonya-termesztés kialakult és terjed-

ni kezdett, ismert burgonyája ennek a tájnak elsősorban az őszirózsza és a korai rózsza-fajták voltak. A többi évi egymás után termesztés során és a termelők által történt válogatások eredményeként kialakultak a különféle rózsza típusok, amelyek tarlóban termesztve is jól megállták helyüket. Kerültek azonban az idők során külföldi fajták is ebben a tájban kipróbálásra, amelyek közül szintén itt maradt egy-kettő. Belőlük alakult ki a két legjelentősebb tarlóburgonya, az Ojtott-rózsza és a Tompa-rózsza. Ezek bizonyultak a betegségekkel szemben a legellenállóbbaknak. Ezek azok a tájfajták, amik a legszükségesebb időjárású években is a legbiztosabb termést adják.

Kialakult azonban több olyan tájfajta is, melyeknek ellenálló képessége nem kifogástalan és minőség tekintetében sem a legjobbak. Ilyen például a Selyem-rózsának nevezett tájfajta, ami nagy keményítőtartalmú, ipari szeszburgonyának jó, de étkezésre annál kevésbé. A bővebben termő tájfajták közé tartozik, mutató, a vadsárló szívesen megveszi, de rosszul jár vele.

A sok burgonyafajta azt jelenti, hogy a piac, elsősorban a szegedi fogyasztó, nem jut egységes, azonos minőségű jó étkezési burgonyához.

Feladataink

Az elkövetkezendő évek egyik legfontosabb feladata, hogy a termelőszövetkezetekben fel kell hagyni a jelentéktelen tájfajták termesztésével és meg kell maradni a legjobbak, az Ojtott-rózsza és a Tompa-rózsza mellett.

Harmadik, ez idő szerint talán a legjelentősebb fajta termesztésre jól bevált a Kisvárdai-rózsza. Tarlóban is bőtermő és a betegségekkel szemben ellenálló. A bordányi Munkásör Tsz-ben hat éve termesztik ugyanazt a Kisvárdai-rózsát, és mégis jól fejlett, egészséges kultúrát találtunk a szemle so-

rán. A balástyai Móra Ferenc Tsz-ben pedig egy 11 kataszteri holdas Kisvárdai-rózsza ültetés ugyancsak kifogástalannak ítéltető.

Ha tehát e két tájfajtaival, a Tompa-rózsával és az Ojtott-rózsával, valamint a Kisvárdai-rózsával foglalkozunk a jövőben, ez azt fogja eredményezni, hogy az értékesítés során a fajtaazonos tételek magasabb áron kerülhetnek eladásra.

A tájfajták elszaporítása

Az egyöntetű tájfajták előteremtéséhez a szaporítást meg kell szervezni. Azokban a tsz-ekben, ahol fellelhetők az Ojtott-rózsza és a Tompa-rózsza tájfajták, gondos helyi válogatással 2—3 év alatt eredményt lehet elérni. A keveredés és idegen burgonyák bekeverülésének megakadályozása úgy lehetséges, ha egy brigádat területen, vagy egy dűlőben csak egy burgonyafajtát vetünk. Ezt is ültetés előtt átválogatjuk és virágzaskor pedig az idegen töveket kiválogatjuk.

Különösen Domaszék és Bordány, valamint Balástya és Szatymaz környékén található sok Ojtott-rózsza és Tompa-rózsza tájfajtájú burgonya.

Agrotechnika

A tarlóburgonya termesztési módját tájunkon általában jól ismerik. Szemlénk során két kérdés merült fel, amit ezúton feltétlenül meg kell említeni.

A vetésidő. A tarlóburgonyák közül legjobban az idén a július 10—20-a között ültetettek fejlődnek. A korábban ültetettek nem kedvezett az idő és a bőséges csapadék következtében már elvirágoztak, és beteg tövek is jobban találhatók ezekben a táblákban. Mégis azt javasoljuk, hogy a rozs aratását követően átlagos száraz évjáratban július első felében kerüljön sor az ültetésre. Vonatkozik ez különösen a Kisvárdai-rózsára, mert ennek az eltartása július közepéig veszteséggel jár.

A sor- és növénytávolság. Nemcsak a tsz-tagok által ültetett háztáji burgonyák között, hanem a tsz üzemi táblákban is előfordul, hogy 80 centiméteres sortávolságra és 60—80 centiméteres tőtávolságra ültetik a burgonyát. Ezeknek nemcsak töltőgetése eredményez több munkát, hanem termésük mindenképpen kisebb. Sokéves tapasztalataink és kísérleti eredményeink alapján nyugodtan javasoljuk, hogy a tarlóburgonya sortávolsága is 70 centiméter legyen és a sorokban pedig a fészkek 40 centiméterre kerüljenek egymás után. Ilyen sor- és tőtávolságon is jut minden növénynek elegendő nedvesség és tápanyag a termés kialakulásához.

A látottak és az elmúlt évek tapasztalatainak alapján elkészítjük a homoki tarlóburgonya-termesztés fejlesztési programját. Reméljük, hogy ezzel nemcsak a termés mennyisége jelent figyelemre méltó hasznot a tsz-eknek, hanem számúzhatjuk asztalunkról a gyenge, rossz ízű burgonyaételeket is.

Dr. ANTAL JÓZSEF,
Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet

Szaporodik a földieper — kevés a meggy- és a cseresznyeoltvány

A múlt heti esős napok alatt több millió földieperpalántát ültettek ki a tsz-ekben és a háztáji gazdaságokban. A mostani új telepítésekkel ismét nagymértékben gyarapodtak a földieper-ültetvények. A földművelőszövetkezetek megrendelésére folyamatosan, mintegy százezer palántát szállítanak a szegedi járásba Tokodról. Ezzel új, bőven termő, korán érő német eredetű fajta kerül be a szegedi tájba. A rendelésekből eddig mintegy harmincezer

tőnyt már le is szállítottak a gazdák címére.

Bővült a fajtaválaszték a gyümölcsfacsemete-ellátásban is. Alma- és körteféléket korlátlan mennyiségben, tíz fajtaból válogathatnak a vevők. Alaposan megnőtt az érdeklődés a szilva-, a meggy- és a cseresznyeoltványok iránt is. Annyira, hogy meggy- és cseresznyefélékből nem is lesz eleget. Tehát az jár jól, aki az első között szerzi be szükségletét.

F. Sz.

A főagronómus dicsérete

A balástyai Felsőgajgyonya Tsz-ben a közös munka egyik legjövődelműbb specialitása a szarvasmarha-hizlalás. Homoki gazdaságról lévén szó, mégis bővelkednek jó minőségű szálas takarmányokban. Dr. Juhász István főagronómus előrelátó szervezőkészségét dicséri, hogy az ideai lucernatermést úgy sikerült betakarítani, hogy egyik kaszálást sem érthette renden az eső. Így a jó termés megmenekült a kilúgozódástól. Jó étvágygal és nagy haszonnal fogyasztják majd az állatok.

Hosszú sort képeznek a hatalmas, egyenként 350 mázsa lucernakazlak a központi major szérűskertjében. Képünk az utolsó kazal beszegéséről készült. Az is fontos, hogy a kazal gerince éles legyen. Így nem ázhat be a rakomány, nem keletkezik kár az értékes takarmányban.

A balástyai Felsőgajgyonya Tsz-ben a közös munka egyik legjövődelműbb specialitása a szarvasmarha-hizlalás. Homoki gazdaságról lévén szó, mégis bővelkednek jó minőségű szálas takarmányokban. Dr. Juhász István főagronómus előrelátó szervezőkészségét dicséri, hogy az ideai lucernatermést úgy sikerült betakarítani, hogy egyik kaszálást sem érthette renden az eső. Így a jó termés megmenekült a kilúgozódástól. Jó étvágygal és nagy haszonnal fogyasztják majd az állatok.